

Per.
Lat
020

Prodit Budapestini, I. Verpeléti-út 22. decies in anno.
Pretium praesolvendi annum 4 pengő 80 fillér.

Megjelenik Budapesten, I. Verpeléti-út 22. tizszer egy
évben. Előfizetési ára évi 4 pengő 80 fillér.

Dies luctuosa.

«Postquam autem crucifixerunt eum,
diviserunt vestimenta eius et sedentes ser-

eo duo latrones: unus a dextris et unus
a sinistris. Praetereuntes autem blasphe-

vabant eum. Et imposuerunt super caput
eius causam ipsius scriptam: Hic est Jesus
Rex Iudaeorum. Tunc crucifixi sunt cum

mabant¹ eum, moventes capita sua et di-
centes: Vah, qui destruis templum Dei et

¹ szidalmaz.

triduo illud reaedificas: salva temetipsum. Si Filius Dei es, descende de cruce. Idivsum autem et latrones, qui crucifixi erant cum eo, exprobrabant² ei. A sexta autem hora tenebrae factae sunt super universam terram usque ad horam nonam. Et circa horam nonam clamavit Jesus voce magna dicens: Eli, Eli, lamma sabacthani? Hoc est: Deus mi, Deus mi, cur deseruisti me? mox iterum clamans voce magna emisit spiritum...

Erant autem ibi mulieres multae a longe, quae secutae erant Jesum a Galilaea, ministrantes ei: inter quas erat Maria Magdalene et Maria Jacobi et Joseph mater et mater filiorum Zebedaei. Cum autem sero factum esset, venit quidam homo dives ab Arimathaea, nomine Joseph, qui et ipse discipulus erat Jesu. Hic accessit ad Pilatum et petiit corpus Jesu. Et accepto corpore Joseph involvit illud in sindone³ munda.⁴ Et posuit illud in monumento suo novo, quod exciderat⁵ in petra.⁶ Et advolvit saxum magnum ad ostium monumenti et abiit.»

Luna in carminibus Horatii.

Qualis ratio¹ inter Solem et Apollinem est, tali ratione Luna et Diana inter se comparari possunt. De quibus posterioribus haud raro apud Horatium legimus.

In carmine saeculari poeta Dianam «*silvarum potentem, lucidum caeli decus*» et «*siderum reginam bicornem*» appellat (v. 1—2., et 35.), in carmine autem 6. libri quarti «*noctilucam, prosperam frugum celeremque pronos volvere menses*».

Quae autem Dianae et Lunae identitas² originem non a Graecis fert, sed mente³ ac cogitatione³ Romanorum haeret.³

Luna ab omnibus gentibus stella prae-

Haec in evangeliis scripta leguntur, picturam autem, quā *deploratio Christi* repraesentatur, *Fridericus A. Kaulbach* Germanus, qui suo tempore longe ceteris excellere pictoribus existimabatur, pinxit. Pictura anno 1892. Monaci⁷ propalam exposita est.

² szemére vet ³ gyölcs ⁴ tiszta ⁵ kiváj ⁶ szikla
⁷ München.

De Olympia. (2.)

Scriptit *Franciscus Mező dr.* In Latinum convertit *Carolus Ács.*

Neque umquam inanes venerunt, sed advectas pulcherrimas pecudes deo immolabant. Adportaverunt res pretiosissimas in honorem dei et in thesauris,¹ qui in sacro luco erant, collocaverunt. Primum certamen et quae secuta sunt sollemnia unum diem celebrabantur. Cum vero a. Chr. natum 472. tam multa essent certamina, ut unum ex eis in² noctem usque perduceretur,² ludi tres dies celebrati sunt. Ita factum est, ut inde

¹ kincsesház ² belenyúlik az éjszakába.

clara habetur. Pontus sub luce Lunae sicut vultus mitis splendet: «*Ut pura nocturno renidet Luna mari*». (Carm. II. 5. 19—20.) Luna collustrat gramina⁴ veris Venere se ad numerum movente: «*Iam Cythera chorus ducit Venus imminente Luna*». (C. I. 4. 5.) Splendor Lunae dux certissimus nautarum est in mari fluctibus exasperato:⁵ «*Atra nubes condidit Lunam, neque certa fulgent sidera nautis*». (C. II. 16. 2—5.)

Sicut a nobis, ita etiam a Horatio Luna symbolum mutationum habetur: «*Neque uno Luna rubens nitet vultu*». (C. II. 11. 10—11.) Quae si inter nubila occultatur, etiam venti vehementius per angiportus⁶ strepunt, at ea lucente molestissima quoque solitudo libenter toleratur, amici autem hilares ad pocula propinanda⁷ frequentes conveniunt.

Ioannes Jeney Sch. P.

¹ viszony ² azonosság ³ római felfogásban gyökerezik ⁴ pázsit ⁵ felkavar ⁶ sikátor, folyosó ⁷ rákösönt.

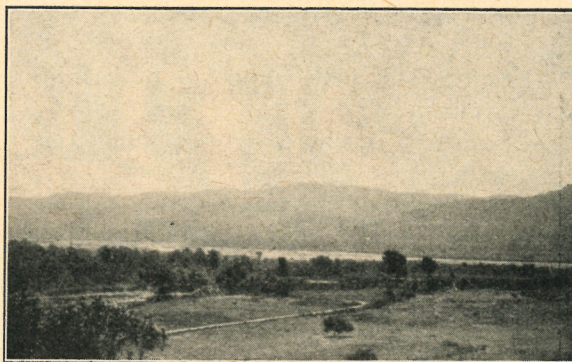
ex hoc tempore Olympia cum sollemni-
bus dies quinque agerentur.

Iam vero victores coronam oleaginis³
virgulis factam nanciscebantur quidem,
sed hoc certaminis modicum⁴ praemium
eos per omnem vitam beatos reddidit et
victoriam suam etiam patriae, unde nati
sunt, impertiebant,⁵ quae eos vicissim
omni honorum genere exornabat: usque
enim ad supremum diem eis in pry-
taneo,⁶ communi⁷ civium bonorum cena-
tione⁷ victus praebebatur, a poetis cele-
brabantur, a nobilissimis statuarum arti-
ficibus memoria eorum immortalis redde-
batur, bellis denique saepe ex victoribus
Olympiis imperatores deligebantur.

Ceterum victores in ipsa Olympia cele-
brari coepti sunt. Ab arbitris⁸ certaminis⁸
in templo Iovis celeberrimo coronati in pompa
cum cantu nervorum et tiliarum per sacrum
lucum ducebantur. Iam sollemnium apparatus
magnificentissimi et splendidissimi: vestis
auro argentoque distincta induebatur, orna-
menta virorum, qui a civitatibus ad hono-
randum victorem missi erant primariorum⁹
per pompam incedentium candore solis mi-
cantia fulgebant. Atque occaso sole, cum
immineret in caelo pulcherrima Luna, vic-
tor amicos et familiares ad convivium invi-
tabat. Convivium nervorum tiliarumque
cantu condiebatur.¹⁰ Modo veteribus, modo
novis ex¹¹ tempore¹¹ fuis¹¹ carminibus cele-
brabantur victores, ne memoria victoriae
unquam in oblivionem abiret. Domi prope
oppidum obviam eis proceres procedebant
ovantes eos intra muros ducturi, ubi cele-
brandi nullus¹² erat modus¹² et finis.¹²

Dies victoriae anniversarius a Graecis sol-
lemniter agebatur, cum victor caput corona
Olympia redimitus¹³ deis oppidi praesidibus
sacrificabat sacrisque factis epulis lautissi-
mis dediti¹⁴ carmen ad victoriam celebran-
dam factum canebant.

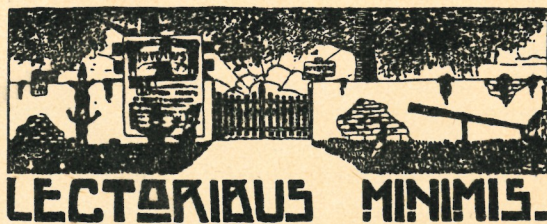
Ceterum Olympia quarto quoque anno
instituebantur, quae cum hostes iam sedem
et solum patriae occupatum haberent, cele-
brabantur, immo vero Olympii ludi, cum
Romani Graeciam domuissent, edi non desiti
sunt. Quamquam interdum ipsi imperatores
Romani pro corona Olympia certabant, atta-

Fluvius Alpheus. Lucus sacer.

men athletarum Olympiorum laus et gloria
obscurari coepit. *(Ad numerum proximum.)*

³ olajfa ⁴ egyszerű ⁵ juttat, részeltet ⁶ középület
neve ⁷ közös étkezőhely ⁸ versenybírák ⁹ előkelő
¹⁰ fűszerez ¹¹ sebtiben készült, rögtönzött ¹² se vége,
se hossza ¹³ megkoszorúz ¹⁴ átengedi.

Vertragus,¹ lepus et lupus.

Vertragus strenue² leporem agitabat.³ Re-
pente lupus a dumeto⁴ prosilit.

— State! paucis vos volo⁵ — clamat; —
pacificator⁶ vobis ero. Vertrage, quid expetis
a lepore?

— Equidem — ait vertragus os lambens⁷
— carnem eius expeto, quae praeda mihi
debetur.⁸

— Tota caro multum est... Et tu quid
offers pretii pro carne tua? — quaerit ex
lepore trementi.

— Mystacem⁹ — respondet lepus.

— Hoc, mi fili, parvum est.

— Addo caudam.¹⁰

— Plus etiam.

— Ne de auribus¹¹ quidem doleo, modo

¹ agár ² serényén ³ üldöz ⁴ cserjés ⁵ egy szóra
⁶ békéltető ⁷ nyaldos ⁸ jár ⁹ bajusz ¹⁰ farok
¹¹ fül.

liberari possim. Vertragus impatiens¹² esse coepit.

— Potesne uti pelle¹³ eius? — quaerit lupus ex cane.

— Eam non desidero -- respondet vertragus.

— At, amice, dimidiata¹⁴ carne contentus¹⁵ esse debes; altera pars ex more debetur cauidico.¹⁶

Astutia¹⁷ vulpis.

Vulpes indignabatur,¹⁸ quod in conventu¹⁹ quadrupedum²⁰ raro consilium suum vel prudentissimum acciperetur. Ubi enim os aperuerat, statim leo vel ursus murmure²¹ impediabat, quominus²² loqueretur, minores vero ludibriose²³ eam deridebant.²⁴ Tum vulpes lepidum²⁵ cepit²⁶ consilium²⁶ et sic allocuta²⁷ est taurum vasto corpore:²⁸

— Tu, domine, cornua habes formidabilia²⁹ et grande corpus, ego vero rationem habeo. Ineamus³⁰ inter nos societatem.³⁰

Ita factum est. Vulpes praemandit³¹ verba tauro, qui illa in conciliis magna cum dignitate mugitu³² edidit.³²

Omnes mirantes stupent,³³ maiores annunt,³⁴ minores acclamant; una vulpes callida de re ridet.

Olympia.³⁵

Diogenem, qui Olympiis interfuerat,³⁶ amicus interrogat:

— Quid vidisti?

— Id quod ubique videtur in vita — respondet vir sapiens. — Nonnullos spectatores³⁷ paenituit adfuisse, quia plus sperassent; complures paenituit in harena³⁸ non cucurrisse, pueros nondum currere, senes iam currere non posse, eos, qui non vice-rant, cucurrisse. Victores tantum ludis³⁹ finitibus³⁹ gavisii sunt, quod cucurrerant. *Val. Fehér.*

12 türelmetlen 13 bőr 14 fele 15 megalégedett
16 ügyvéd 17 fortély 18 bosszankodik 19 gyüle-
kezet 20 négylábú 21 morgás 22 hogy 23 gúnyosan
24 kinevet 25 csinos, elmés 26 tervet eszel ki 27 meg-
szólít 28 nagytestű 29 félelmes 30 szövetséget köt
31 szájába ad 32 kibőgi 33 száját tátja 34 rábólint
35 Olympiai játékok 36 részt vesz 37 néző 38 küzdő-
tér 39 játékok végeztével.

VIRI ILLUSTRÉS

C. Iulius Caesar.

(100—44 a. Chr. n.)

Caesar, triumvirorum excellentissimus, «caesarismi» sic dicti pater, summo Iulio- rum genere natus, aequalis fere fuit Pompeio, nec non Ciceroni. Cum Mario autem et Cinna, Sullae inimicis, affinitate eum coniunctum fuisse satis constat. Caesar enim iuvenis uxorem duxit Corneliam, Cinnae filiam, quam amavit ita, ut etiam Sulla monente adduci non posset, ut eam repudiaret. Quam ob rem Roma fugiens tantum per propin- quos suos veniam impetrare poterat. Notum est Sullam amicis et propinquis vehemen- tissime deprecantibus expugnatum tandem precibus dixisse *iuvenem illum exitio olim partibus optimatum fore: nam Caesari multos Marios inesse*. Post Sullae excessum¹ Rhodi Apollonio Moloni tunc temporis clarissimo dicendi magistro² operam² dabat.² Ex³ itinere³ a piratis captus quadraginta dies apud eos vixit. Viginti talenta piratae postulaverunt: Caesar quinquaginta se daturum pollicitus est. Quibus numeratis, — servi nempe Caesaris interim ad negotium perficiendum dimissi sunt, — cum libertas ei reddita esset, statim viribus in regione collectis rediit et piratas captos eo supplicio, quod per iocum saepe illis minatus erat, affecit crucique eos affixit. Cum se haud satis ad captandas maiorum rerum occasiones virium habere intellexisset, societatem cum Pompeio et Crasso iunxit Caesar, ne quid, quod trium- virorum voluntati consilioque displicuisset, in republica ageretur. Collega consulatus Bibulus adeo est a Caesare posthabitus, ut Romani cum aliquid testandi⁴ causa⁴ signa- rent,⁴ passim per iocum non Caesare et Bibulo, sed *Iulio et Caesare consulibus* fac- tum scriberent.

Caesar Galliam provinciam proconsul accepit, quam novem annis in⁵ provinciae⁵ Romanae formam⁵ redegit:⁵ immo exer-

1 halál 2 előadásait hallgatta 3 útközben 4 mint tanu aláír 5 provinciává tesz.

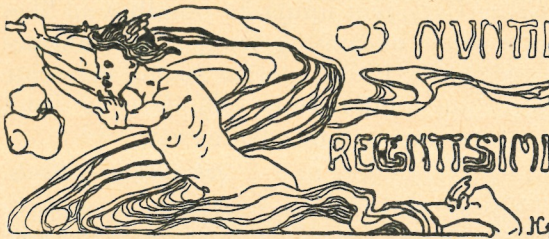

In urbe Hódmezővásárhely IV. Calendas Apriles certamina gladiatoria inter discipulos regni intermedischolares ponebantur. *Alexander Nagy* rector gymnasii Helveticae confessionis Hódmezővásárhelyensis oratione initium certandi fecit. In certaminibus, quae catervatim inter scholas agebantur, victoriam discipuli *Budapestinenses* (gymnasii scholarum piarum et gymnasii realioris VIII. regionis de Nicolao Zrinyi) adepti sunt, contra in iis, quae postero die inter singulos discipulos ponebantur, praeter exspectationem competitores provincialium scholarum excellabant arte gladiatoria, ex quibus praemia proposita *Antonius Tóth* (Hódmezővásárhely) et *I. Wagner* (Békéscsaba) acceperunt.

*

Sub finem mensis Martii Hungarici lusores Vindobonae in certamine pilas¹ supra mensam¹ more Britannorum¹ mittendi¹ Austriacos competitores superaverunt. Ex undetriginta lusibus² nostri vicies septies victores evaserunt.

¹ asztali teniszjáték ² játék

Philippus Gibbs, scriptor Britannus in novissimo opere suo: «*Since then*» (h. e.: Ex quo tempore bellum saevire desiit), de statu ac conditione populorum Europae hodiernae disserit. Pace enim inter populos composita *Philippus Gibbs* terram Europae per omnes partes peragravit observationesque suas litteris mandatas nunc in lucem edidit.

Pars huius operis etiam nostrae patriae historiam statumque tractat. Regiones, urbes totaque geographia Hungariae accuratissime sunt descripta; tum de corona sancta regni

disserit auctor commemorans per illam 53 capita regum in ordine adhuc esse ornata. Quibus praemissis nefanda illa describitur caedes, qua homines sceleratissimi *Stephanum* e comitibus *Tisza*, virum profecto iustum et tenacem propositi sicariorum ritu, violenta manu occiderunt. Etiam res *Michaelis Károlyi*, proditoris illius patriae pertractantur, quo modo scilicet perniciose illa sentina patriae imperio potita sit.

Quo opere *Philippus Gibbs* egregiam navavit patriae nostrae operam, cum nationibus occidentalibus humanitate¹ politissimis¹ etiam vulnera nostra per pacem illam *Trianonensem* nobis illata ostenderet, nihil negans Hungariam quattuor per illam accepisse *Alsacias*² hasque rerum conditiones gentem nostram in³ temporum³ diuturnitate³ nullo modo tolerare posse.

*

Plenae erant canum viae et plateae Constantinopolitanae tempore, cum in urbe antiquitate notissima imperatores regnabant. Canes passim in urbe cum ingenti ululatu vagabantur nocturno praesertim tempore. Magistratus tandem molestiam non ferentes, anno 1910. omnes canes extirpandos⁴ censuerunt eosque congregari⁵ inque insulam *Propontidis*: *Oxiam*, ubi fame interirent, exponi iusserunt.

Patratis⁶ rite iussis cum iam canes in insulam deportati⁷ essent, incolae, qui circa eam habitabant, per multas hebdomadas⁸ ululatus miserorum animalium audiebant.

Nunc canes iterum urbem invaserunt, ut ex diurnis⁹ accipimus nuntium. Dominis enim, qui canes alunt Constantinopolitanis magna imponebantur tributa,¹⁰ quae multi solvere non possunt. Sunt etiam, qui canibus suis ne parcissimum¹¹ quidem victum praebeant. Itaque canes, ne inedia¹² vitam finiant, heros suos relinquunt et per urbem errant. Custodes urbis canes vagantes iussu magistratum nunc iterum comprehendunt et nisi a dominis intra paucos dies redimantur,¹³ miserrimos necant.

¹ nagy műveltségű ² Elzász ³ hosszú időn át ⁴ kiirtani ⁵ összegyűjt ⁶ végrehajt ⁷ elvisz ⁸ hét ⁹ ujság ¹⁰ adó ¹¹ szűkös ¹² éhség ¹³ kivált.

Aërobatum mira Zeppeliniana arte constructum, quod L. Z. 127. appellatur, a. d. V. Cal. Apr. hora 11. nocturno tempore e Portu¹ Friderici¹ iter per aërem ingressum est, ut Budapestinum volaret, quo postero die mane pervenit. Magna hominum frequentia vectores aërios in insula Csepel exspectabat et ubique in patria opus sane mirum mentis humanae specimenque gloriosum saeculi deleniti² intuebantur incolae.

Navigium aëriumi 236 metra est longum, per³ medium³ 30 metra occupat. Descendentis navigii funes 250 milites tenebant. Aliquantulo⁴ temporis⁴ interiecto⁴ navigium iterum subvolavit, ut in orbem oppida et regiones Hungariae visendi causa circumvectaretur.⁵ Ex quo itinere reversum hora quinta postmeridiana aërobatum retro in Portum Friderici volavit.

¹ Friedrichshafen ² elbűvölten ³ átmérőben ⁴ kis idő múlva ⁵ körülhajóz.

Claudii.

Ad fabulam *Ernesti Eckstein* Latine scripsit
Valentinus Fehér.

— Roma est in nostra potestate. Plus dimidia pars praetorianorum Nervam agnoscit imperatorem. Post horam Palatium occupabimus. Agite homines, aperite nobis viam!

Quintus, tamquam ebrius,¹ titubans² locum subsolaneum³ relinquit. Maximus in foro tumultus erat. Viam quae ad montem ferebat Palatinum, firmae copiae intercluserant;⁴ aliae diversas urbis regiones occupaverant.

Prope arcum Titi turba circumstibat Clodianum, qui maxima voce clamavit:

— Domitianus ille crudelis non amplius imperat. Vindices⁵ gratias vobis agunt pro vestrorum animorum⁶ ardore⁶ infinito. Quare imperator Nerva in annum proximum altero⁷ tanto⁷ maiorem,⁷ quam hactenus accepistis, vim frumenti gratis⁸ dividet.

— Salvus sit Nerva, pater patriae! — clamat vulgus.

In Palatio omnes vigilabant. Cum Domi-

tianus domum circumclusam esse cognovisset, prope⁹ mente¹⁰ captus est.¹⁰ Capillos sibi vellens¹¹ accessit Phaetontem Iudaeum, servum carissimum et iubet illum aliquid fabulari, pellere¹² chordas,¹³ terribiles propulsare cogitationes.

Stephanus pariter animo commotus tota nocte in tablino consilia coquebat, quomodo imperata Augustae facere posset. Perspexit nihil esse reliqui, nisi Domitianum occidere.

Itaque tertia hora Caesarem adit.

— Domine — inquit — indicium¹⁴ affero gravissimum.

Domitianus valde perterritus annuit servis, ut excepto¹⁵ Phaetonte omnes discederent. Stephanus ei libellum¹⁶ tradit, quem ipse noctu scripserat. Imperator pallore suffusus legere coepit.

Stephanus hoc momento temporis usus velocissime ereptum pugionem capulo tenus in Domitianum adigit.¹⁷ Caesar horrendum clamans, veluti rabida¹⁸ bestia, in Stephanum irruit.

— Cette¹⁹ gladium! — clamat. — Phaeton, cedo gladium!

Puer tremebundus in conclave vicinum currit. Domitianus et Stephanus inter se luctantur. Caesar e manu libertini pugionem extorquere nitens forte aciem corripit, quae manum osse²⁰ tenus²⁰ incidit. Tum dolore ululans oculos adversarii digitis effodere²¹ aut dentes faucibus eius imprimere conatur. Phaeton rediens tum ipsum graviter caput Stephani percutit, cum is pugionem in cor imperatoris infigit.

— Sero²² venisti, Phaeton — singultat²³ Domitianus et supinus²⁴ occidit.

E naribus²⁵ et ore sanguis ater effunditur. Caesar paulo post mortuus est.

Ubi fama percrebruit²⁶ Caesarem interfectum esse, praetoriani nusquam resistunt coniuratis, qui Palatio potiuntur. Clodianus statim senatum cogit.²⁷ Senatus uno²⁸ consensu²⁸ M. Cocceium Nervam creavit imperatorem et Domitiani memoriam ex animo tolli populi Romani, statuas illius deturbari,²⁹ arcus solo³⁰ aequari³⁰ iussit. Edixit etiam, ut lex in Nasarenos lata abrogaretur.³¹

¹ részeg ² tántorog ³ földalatti ⁴ elzár ⁵ szabadító
⁶ lelkesedés ⁷ kétszer annyi ⁸ ingyen ⁹ majdnem
¹⁰ megőrül ¹¹ tép ¹² penget ¹³ húr ¹⁴ fölfedezés
¹⁵ kivéve ¹⁶ irat ¹⁷ beledőf ¹⁸ veszett ¹⁹ adjátok ide!
²⁰ csontig ²¹ kiváj ²² későn ²³ hörög ²⁴ hanyatt ²⁵ orr
²⁶ elterjed ²⁷ egybehí ²⁸ egyhangúlag ²⁹ ledönt ³⁰ a
földdel egyenlővé tesz ³¹ felfüggeszt.

